

spectacolului **Pragul** și ea îi aparține regizorului Ioan Bordeianu, cel care a și tradus piesa (fără a semna însă nicăieri ca traducător – de ce?). Se prea poate să fie așa – parcă la noi nu există posesori de titluri și de lauri, pe care însă e recomandabil să-i ții cât mai departe de public? Asta ar fi fost de dorit și în ceea ce-l privește pe Alexei Dudarev, care se înfățișează pe scena botoșăneană printr-un text (tălmăcit în românește cu abateri gramaticale pe care nimeni nu s-a ostenit să le îndrepte) din caleafară de subțirel, tratând, în cheie melodramatică și într-o inutilă aglomerare de întâmplări și personaje, chestiunea (spinoasă, altfel) a alcoolismului. Regizorul a preluat maniera lacrimogenă a autorului, dezvoltând-o (cu oarecare efect emoțional) mai ales în final; până acolo e însă drum lung, pe care spec-

PRAGUL de Alexei Dudarev ● **TEATRUL "MIHAI EMINESCU"** din **BOTOȘANI** ● Data reprezentației: **23 iunie 2000** ● Regia și ilustrația muzicală: **Ioan Bordeianu** ● Scenografia: **Dorin Bordeianu** ● Distribuția: **Daniel Badale** (Andrei Buslai), **Larisa Bordeianu** (Mama lui), **Dumitru Păunescu** (Tatăl lui), **Valentina Popa** (Alina), **Bogdan Muncaciu** (Dragun), **Florin Aonițoaie** (Nikolai), **Daniela Bucătaru** (Nina), **Cezar Amitroaei** (Șargaev), **Valerian Răcilă** (Krasovski), **Traian Andrii** (Polițistul), **Florita Rusu** (Vasilisa), **Sabina Străteanu** (Grișutka).

tacolul îl străbate într-un ritm înnebunitor de lent: istoria pare a nu se mai isprăvi, iar urîțenia decorului (care mai e, pe deasupra, și nefuncțional, lăsând spații mari între locul de joc și culisele în și din care actorii trebuie să intre și să iasă) nu

ameliorează cu nimic situația. Păcat de efortul interpreților – majoritatea, cu o "prestație" cel puțin satisfăcătoare, dovadă că la Botoșani există (încă) o trupă de nivel profesional decent. Pentru care intențiile bune nu sunt însă de ajuns.

Muzica și urletul

Consulatul general al Republicii Elene la Constanța, Teatrul "Ovidiu", Fundația "Musae", Filarmonica "Marea Neagră" – aceasta e, de fapt, lista completă a producătorilor spectacolului jucat în "premieră mondială" la Constanța, lor adăugându-li-se o listă nu mai puțin impresionantă de sponsori și sprijinitori ai acestui măreț eveniment. Personal, înainte de a vedea spectacolul, am vibrat la un singur nume de pe impunătorul afiș – al lui Mikis Theodorakis – și m-am gândit cu simpatie la persoana Rodică Arghir și la cea a unora dintre actorii din (mărișoara) distribuție: în rest, am considerat lucrurile cu oarecare indiferență, întrucât numele (și mai cu seamă opera) celorlalți autori români ai spectacolului îmi erau doar vag cunoscute, iar numele (și mai cu seamă opera) autorilor greci, complet străine. După spectacol, onorat, la premieră, de toată lumea bună (*y compris* diplomatică) a Constanței, simțămintele s-au redistribuit și s-au nuanțat substanțial, după cum urmează: m-am gândit cu simpatie, admirație și căldură la Mikis Theodorakis, Dumitru Capoianu, Radu Ciorei (și, în general, la toate persoanele implicate în partea muzicală a spectacolului), cu o anumită simpatie (în sensul etimologic elin de *simțire împreună*, sau, cu un cuvânt latin, *compasiune*) și considerație (neetimologică) la dramaturgul Andonis Doriadis, la scenografa Rodica Arghir, la coregraful Călin Hanțiu, la actorul Vasile Cojocaru și (parțial) la actrița Cristina Oprean și cu

OPERA PENTRU VIITORII DICTATORI de Andonis Doriadis. Traducerea și adaptarea: **Cristina Oprean-Cioarei** ● Muzica: **Mikis Theodorakis**. Aranjament muzical și orchestrație: **Dumitru Capoianu** ● **TEATRUL "OVIDIU"** din **CONSTANȚA** ● Data reprezentației: **25 iunie 2000** ● Regia: **Yannis Margaritis** ● Scenografia: **Rodica Arghir** ● Coregrafia: **Călin Hanțiu** ● Distribuția: **Vasile Cojocaru** (Domnul X), **Cristina Oprean-Cioarei** (Doamna), **Eugen Mazilu** (Domnul 1, Ministrul Informației și Propagandei), **Nicodim Ungureanu** (Domnul 2, Șambelanul), **Virgil Andriescu** (Domnul 3, Mareșalul), **Radu Niculescu** (Domnul 4, Ministrul Sigureanței), **Iulian Enache** (Domnul 5, Ministrul Educației), **Liviu Manolache** (Domnul 6, Arhiepiscopul), **Marian Miron** (Domnul 7, Ministrul Justiției), **Nae Stângaciu** (Domnul 8, Regele), **Lăcrămioara Moscaliuc** (Regina), **Diana Lupan** (Doamna de onoare), **Mircea Moldovan** (Emmanuel), **Ion Ciolan** (Nicolas), **Lică Gherghilescu** (Profesorul de artă dramatică), **Laura Iordan** (Femeia din club); în alte roluri: **Dana Trifan**, **Iulian Lincu**, **Lucian Zaharia**, **Emil Bârlădeanu**; Filarmonica "Marea Neagră", dirijor: **Radu Ciorei**.

nedisimulat parapon la restul lumii prezente pe scenă și, cum se zice, în spatele ei (știu că tehnicienii, de pildă, nu aveau nici o vină, dar știm, iarăși, cu toții cum e când ți se scârbește de viață: devii omni-iritabil). Dar să vedem din ce mi s-a tras. Piesa dramaturgului, poetului, actorului și

jurnalistului grec de expresie franceză Andonis Doriadis (nu că sunt eu chiar atât de cultă: reproduc informațiile furnizate de caietul-program realizat de inimoasa secretară literară a teatrului constănțean, Anaid Tavitian) este, așa cum sugerează și titlul, o filipică în descendență, mai

foto: Bebe Pitte

mult, în manieră brechtiană la adresa regimului militar care a condus Grecia între 1967 și 1974 și de pe urma căruia a avut de suferit însuși autorul, întemnițat, torturat și exilat. Scris în urmă cu 30 de ani, textul folosește, până la un punct, procedeele teatrului documentar, combinându-le însă cu modalitățile operei-rock – aici intră în scenă (și o domină cu autoritate) Mikis Theodorakis – și colorându-le grotesc, sub "umbrela" primitoare a "teatrului în teatru". Avem de-a face, după cum lesne se poate bănuși, cu o scriere complexă, nu o dată complicată, a cărei multitudine de aluzii e greu sesizabilă de un public necunosător al realităților generatoare, o scriere

pe care, însă, muzica (deloc folclorică, spre dezamăgirea unora) și umorul o pot face, cu sprijinul regizoral și actoricesc convenit, accesibilă oricui. Iată ceea ce, din păcate, nu s-a întâmplat. Regizorul Yannis Margaritis s-a mărginit, din câte mi s-a părut, să supravegheze deplasările (coregrafice sau nu) ale actorilor pe scenă și să indice "intrările" orchestrei, prezentă pe tot parcursul spectacolului, pe o pasarelă suspendată în fundal. În aceste condiții, hazul replicilor (și, probabil, al situațiilor) s-a pierdut, iar în ce mă privește, din cauza emisiunii vocale defectuoase a majorității zdrobitoare a interpreților, am pierdut și firul poveștii. Mai exact, nu pot pretinde

că am înțeles decât cuvintele rostite de Vasile Cojocaru (căruia îi port, pentru asta, o vie recunoștință) și, în parte, pe acelea emise de Cristian Oprean; în rest, actorii fie au îngânat, fie au urlat vorbele, efectul fiind același: imposibilitatea de a-i pricepe. Mi-a revenit, stând în sală, amintirea (mai rău: în stil proustian, gustul) anumitor ore de matematică din liceu, când o profesoară confuză în explicații mi-a dat, prima oară în viață, spaima metafizică de *necunoscut ca incomprehensibil*. Dacă n-aș fi pățit asta atunci, probabil că n-aș fi ajuns să scriu acum despre spectacolul constanțean. Dar nici să-l văd...

Alice Georgescu

Sf **flash**

Breviar improvizat de martirologie

Există scriitori, regizori, actori, directori de teatru și chiar... critici care sar ca arși la cea mai inocentă obiecție apărută în presă, considerându-se ținte nevinovate, martiri, victime, iar cei care-i ating fie și cu o floare fiind socotiți călăi setoși de sânge, *bampiri*, *ampotrofași*... Martirii noștri ignoră faptul că, în general, nici un critic nu vrea să le ia locul, să devină scriitor, actor, regizor, director de teatru sau ... alt critic (iar dacă vreunul dorește asta, nu va scăpa nici el, la rândul lui, de critică!), după cum ignoră și eventualitatea ca obiecția să fie corectă. "Bampir, bampir, dar dacă bestia are dreptate?!" Chestia asta nu le dă prin cap. Unor croniciari -

care într-adevăr duceau lipsă de șalvari, fiind ... cronicărese - li s-au reproșat păreri negative exprimate în cronici, aflându-se ei (ele) la un pas de a fi *insultați grav dumnezeu mami și palme cafiné central*. De aceea mi se pare onorabil să te exprim politicos și civilizată, eventual în scris, așa cum au făcut-o doi corespondenți ai noștri (respectiv, un scriitor și un regizor), care, cu umor sau cu amărăciune, au reproșat unele inadvertențe critice, fără să bage cuțitul în cronicar, la urma urmei om și el, supus și el greșelii. În definitiv, nu e nevoie să ne avem ca frații, dar măcar ca rude de gradul II...

D.S.